

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרֻשֶׁת שְׁמוֹת

כא' טבת תשפ"ג

הפטרה: דברי ירמיהו, אשכ: הבאים ישרש

יציאת שבת ר"ת 17:57

תענית שובבי"ם ב' ה' ב'

גיליון 802

יציאת השבת:

17:35

ירושלים: 17:36

כניסת השבת:

16:24

ירושלים: 16:20

לְהַחֲיֵיתָ עִם רַב

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

בפרשה מסופר, כי פרעה פוקד על המיילדות העבריות שפרה ופועה לראות בשעת הלידה, אם הנולד בן הוא - להורגו, ואם בת - וחיה. ואולם המיילדות אינן עושות כדבר פרעה, ולא די שאינן הורגות את הילדים אלא שהיו מחיות אותם. וכדברי רש"י: "מספקות להם מים ומזון".

כיצד פעלו המיילדות כנגד דבר פרעה? מדוע פרעה לא מעניש אותם? מדוע הקב"ה מטיב להן? ודווקא בטובה זו של "ויעש להם בתים"? נראה כי גזירת פרעה למיילדות היתה בסתר, כי אילו ידעו כל העם על גזירתו זו, מי יקרא למיילדות וימית את בנו בדיקה? ואולם המיילדות אשר יראו את האלוקים, כאשר מעיד עליהם הכתוב, לא די שלא המיתו את הבנים אלא החיו אותם וספקו להם מזון. אז קרא פרעה למיילדות וחקר אותן: א. מדוע לא המיתו את הילדים? ב. ולא עוד אלא שהחיו אותם וספקו להם צורכיהם?

המיילדות השיבו, כי לא המיתו את הבנים כיוון שהיולדות לא נזקקו להן כלל, כי חיות הנה "בטרם תבוא אליהן המיילדת וילדו", ואז ודאי לא שייך להרוג את הבן הנולד, שלא תתגלה תוכניתו השטנית של פרעה, ולא עוד, אלא שאמרו לו: גם לשיטתך יש להסתיר את הדבר, כדי שיקראו לנו, ולפיכך אנו מספקות להם מזון ומחיה, כדי שיקראו לנו בפעם הבאה, אולי יקרה שנוכל לקיים את גזירתך. לפיכך פרעה לא מעניש אותן, כי דברי טעם דברו לפניו. ואולם, על יראתן את האלוקים: שלא התפטרו מתפקידן ואמרו: מה לנו ולצרה זו, ולא עוד, אלא שסייעו בלידת הבנים ובסיפוק צורכיהם - הטיב להן האלוקים ונתן להן שכרן שלם, זו הזכות לכל מי שפועל להעצים את עם ה'.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוריק. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

ותחיינה את הילדים

ישראל היא אחת המדינות שבהם אחוז ההפלות הוא מן הגבוהים ביותר בעולם, מעל ארבעים אלף הפלות בשנה. הפלות מהריון שאין בו סיכון ליולדת אלא רק בגלל בעיה קוסמטית של העובר שבדרך כלל ניתנת לתיקון בקלות, או בגלל בעיה כלכלית וכד' הם מצויות ביותר, ומוטלת עלינו החובה להסביר כי הפלה זהו רצח לכל דבר! אבותינו ידעו כי הילודה היא עוצמתנו, עליהם נאמר: ויפרו וישרצו-ויעצמו מאוד.

בפרשה מסופר כי פרעה פוקד על המיילדות העבריות שפרה ופועה לראות בשעת הלידה, אם הנולד בן הוא - להורגו, ואם בת - וחייה. ואולם המיילדות אינן עושות כדבר פרעה, ולא די שאינן הורגות את הילדים אלא שהיו מחיות אותם. וכדברי רש"י: "מספקות להם מים ומזון".

כיצד פעלו המיילדות כנגד דבר פרעה? מדוע פרעה לא מעניש אותם? מדוע הקב"ה מטיב להן? ודווקא בטובה זו של "ויעש להם בתים"? נראה כי גזירת פרעה למיילדות היתה בסתר, כי אילו ידעו כל העם על גזירתו זו, מי יקרא למיילדות וימית את בנו בידיהן? ואולם המיילדות אשר יראו את האלוקים, כאשר מעיד עליהם הכתוב, לא די שלא המיתו את הבנים אלא החיו אותם וספקו להם מזון. גם בדורנו היד קלה על ההדק, ולא כולם יודעים את האיסור החמור שיש בדבר להפיל בלא התייעצות מספקת עם גדולי ישראל הבקיאים בנושא, כאשר יש היתרים במקרים חריגים ביותר כמו מומים קשים מאוד וכד'.

חובה על כל אישה השומעת מקרה כזה לסייע לחברתה, להיות לה לאוזן קשבת ולשמוע את צרתה, וכן להפנות אותה למומחים בדבר, שיוכלו לתת לה סיוע על פי ההלכה והרפואה. יש לזכור שרוב ההפלות כיום קורות בגלל הריון לא מתוכנן או מתוך חשש כלכלי, שהוא בניגוד להלכה ולמוסר האנושי.

אגודת אפרת לעידוד הילודה

על שום מה נקראת אגודת "אפרת" בשם זה? אין ספק, השם "אפרת" אינו מקרי. מחשבה רבה ומעמיקה עומדת מאחורי שם זה המרמז יותר מכל על הפעילות שבה עוסקת האגודה ועל המשימות שהיא נטלה על עצמה: להציל ולהרבות ילדים לעם היהודי.

בתנ"ך בספר דברי הימים א' פרק ב' פסוק יט' נאמר: "ותמת עזובה ויקח לו כלב את אפרת, ותלד לו את חור". התרגום (בארמית) על פסוק זה מסביר: "ונסיב כלב ית מרים דמתקריא ית אפרת". מכאן אנו למדים, ש"אפרת" זהו שם נוסף של מרים הנביאה, אחות משה ואהרן. ולמה נקראה מרים בשם "אפרת"? התשובה לשאלה זו נמצאת במדרש רבה בספר שמות. שם אומר המדרש: "ומפני מה נקראה שמה אפרת מפני שפרו ורבו ישראל על ידה". כשגזר פרעה על השלכת התינוקות הזכרים ליאור, אומרת התורה: "ותחיינה את הילדים".

**אין הקב"ה מקפח
שכר כל בריה, גם זו
המוסרת את נפשה
בסתר במעשה חסד
לא ידוע, זוכה לשכר
עצום מידה כנגד
מידה לעיני כל.**

מרים כאחת מהמייחדות העבריות שהטיל עליה פרעה את המשימה של השלכת ילדי ישראל ליאור, היא זו שלא נתנה שגזירת פרעה תצא אל הפועל והצילה את תינוקות בני ישראל ולפי דברי המדרש לא רק זאת אלא אף הוסיפה לעזור ולתמוך למשפחות ולנשים שילדו זה עתה והיו זקוקות לעזרה. בכך גרמה שבני ישראל פרו ורבו. אין שם מתאים יותר לאגודה מאשר "אפרת" על שמה ולזכרה של מרים הנביאה. מרים הנביאה, התוותה לנו את הדרך, שיש לפעול למען הצלת תינוקות של עם ישראל ולעזור למשפחותיהם הנזקקות, ובדרכה ולאורה אנו הולכים ופועלים.

האגודה שמה לעצמה מטרה מרכזית להביא לידיעת נשים השוקלות הפלה, מידע רלוונטי המאפשר להן לקבל החלטה חופשית, משוחררת מלחצים חברתיים וממסדיים הרואים בהפלה את הפתרון להריונות לא מתוכננים.

"אפרת" סבורה שהפלה שאינה הכרחית תוכל להתבצע, רק לאחר שהאישה ההרה יודעת היטב את כל העובדות וההשלכות הנובעות ממהלך גורלי זה. האישה תחליט רק בהתאם לשיקול דעתה ורגשותיה האישיים האמיתיים, על בסיס המידע אשר אנו רואים בו חובה אנושית ומוסרית לספק לאישה ההרה.

באגודת "אפרת" הצטבר מידע רב בנושא, המביא אותנו למסקנה שרוב האמהות המבצעות הפלה יזומה, עשו זאת מתוך מצוקה חולפת ולא מודעות עד תום למשמעותה של הפלה יזומה. מכיוון שאגודת "אפרת" דוגלת בזכות האישה לחופש בחירה וקבלת מידע מפעילה האגודה מערך הסברה ארצי ע"י מתן הרצאות במוסדות חינוך ומפיצה חוברות ועלונים, סרטי הסברה ע"ג תקליטורים הממחישות את מהותו של העובר, שלבי התפתחותו והשלכותיה של ההפלה או המשך ההריון.

במקביל מסייעת האגודה לאלפי נשים הרות בעיקר הנתונות למצוקה כלכלית חולפת ול"בית חם" לצעירות לא נשואות בהריון הנתונות ללחצים סביבתיים. כל זאת בעזרת ליווי ותמיכה ע"י מערך של 3,000 מתנדבות לנשים הרות במצוקות שונות.

ב38 שנות פעילותה הצליחה אגודת "אפרת" להציל למעלה מ-64 אלף תינוקות שאמותיהם חשבו תחילה להפסיק את חייהם בעודם עוברים. אגודת "אפרת" תמכה בהן, סוציאלית, פסיכולוגית וכלכלית והיום הם משפחות מאושרות.

מתלבטים בעניין זקוקים לעזרה? שמעתם על מי שזקוק לעזרה? פנו לאגודה בטלפון: *3042.

ימי השובבי"ם

א. שובבי"ם הינו ביטוי המורכב מראשי התיבות של שש פרשיות השבוע הראשונות שבספר שמות: שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו ומשפטים. מונח זה מתייחס לתקופה בה קוראים בתורה את הפרשיות הללו. תקופה זו מתחילה כשבועיים אחרי חנוכה ומסתיימת לקראת ראש חודש אדר. בשנה מעוברת, תקופה זו מתארכת ונקראת שובבי"ם ת"ת על שם שתי הפרשות הבאות: תרומה ותצווה.

ב. השובבי"ם בקבלה - תקופת השובבי"ם בקבלה נחשבת כמסוגלת מאוד לכפרת עוונות וע"פ הסוד יש לכל שבוע בתקופה השובבי"ם יכולת לתקן עוון מסוים באופן מפורט (תיקון שישים ריבוא, תיקון נידה, תיקון "גויה", תיקון כעס וגאווה, תיקון כיבוד אב ואם וכו'). לשם כפרה על חטא נדרש על פי הסוד לצום כמות מסוימת של צומות (לדוגמה: על הוצאת זרע לבטלה יש לצום פ"ד תעניות וכו').

ג. ימי השובבי"ם מסוגלים לפדיון התעניות גם בכסף שיינתן לצדקה. את הפדיון לחטא עורכים בתפילת מנחה של השבוע המתאים ובה מוסיפים את תפילת "עננו" של הרש"ש. התפילה מלאה סודות קבליים שבהם מבקש האדם לצרף ולזכך את נפשו מכל סיגיה וחטאיה. במהלך התפילה והתענית תוקעים בשופרות, לומדים תורה ומתוודים על העוונות.

ד. כדי למלא את פ"ד התעניות ממש, נהוג לצום בכל ימי השבוע, ופעמים במהלך תקופת השובבי"ם לצום יומיים רצוף (צום כפול כזה הוא שווה ערך לכ"ז תעניות) - סה"כ פ"ד תעניות (54 משתי הצומות הכפולים ועוד 30 יום בכל השבועות). בודדים בלבד צמים בכל הימים, אולם מרבית הצמים נוהגים להתענות רק בימי שני וחמישי או רק תענית דיבור (כפי שהנהיג הגר"א).

ה. תקופת השובבי"ם בחסידות - בתנועת החסידות נהוג להמעיט בצד המעשי של הצום המחליש, זאת מכיוון שאדם צם יכול ללמוד פחות מחמת חולשתו. במרבית החסידויות נהוג להרבות בשעות הלימוד והתפילה ולהשתדל שלא לדבר בהן כלל. החל מחמש שעות לימוד רצופות רק בימי חמישי (כמו בחסידות ערלוי) ועד לקבלת תעניות בכל הימים והגברת הלימוד.

ו. בין החסידויות הבולטות במנהגי התקופה עד כדי דמיון לחודש אלול, היא חסידות סאטמר וכן חסידות סלונים (שלהרבה הקודם מיוחסת ההחלטה להמיר את התעניות בלימוד תורה חמש שעות בריצפות, ללא הפסקה באוכל, שתייה או דיבור). ישנם חסידויות שבטלו תעניות אלה מסיבות שונות בעיקר: חולשה ועייפות של התלמידים הממועטות את איכות הלימוד. ומכל מקום, ראוי בימים אלו להקפיד להרבות בתורה ובמעשים טובים ולהישמר מכל דבר רע כפשוטו וכמדרשו.

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לרפואת: אברהם ציטרון, שרה בת שמוחה, ציפורה ויהושע לוי, ביבה אלימלך, עורן בן עישה, תקוה בת עזיזה, אלעזר בת גאן, אסנת בת זוהבה, מואל בת ענלה, אברהם בן רחל, רחמים בן סולמנה, דניאל בן אביגיל, אילנה בת סלחה, ישי ורחל לוי, חנה בת זוהרה, עדן בת רחל, מיטל מוריה אדרי, יוסף בן מיכל ה"י.

להחיות נשמות: צה"ל ושבי"ו ובהם: אורון שאול, דוד גולדרי, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן.

לעילוי נשמות: הגר"ע יוסף, הגר"מ אליהו, הרב אברהם צוקרמן, רבי מסעוד מלאל, רבי יצחק שושן, רבי יעקב שושן, יונה ויזהר, סופר מנחם, יצחק דרעי, רבי אברהם בן שמאי אלעזר, מקסים חיים דרעי, מירי נחום, ישראל אברהם טון, שלמה בן מרים, יצחק ועמרם אטיאס, אורן מועלם, אלידז טויט, דוד גרוסבאג, מירי פולק, מרים קדושים, עננס דגני, רוי שלמה, סימנאב משה יהודה, יצחק זקן בן סולקת, נעים משה, יצחק שמחה אליאז, אבנעם נסים וסולקת שושן, מרדכי שמעון, יפה גודי, יונה קלון, לאה ציטרון, סימא בת רבנו, לוי שבת משה עטרת, חנה יצחק, אסתר חוד, אסתר בת תורא, אליהו בת פריחה, תרצה זגדון, אסתר וענבר נחום, דניאל אלימלך, מנחם הלוי, דוד מוסל, מיכל עמר, אריה בן שמעון, ציונה בת דוד, יצחק וליאה אסטרונ, אליהו אדרי, עזיזה עננס, חת יעקב, חיה רחל לוי, יונה שרעבי, מרים יחודה, שמואל למברט, נעמה בת מ'לוד, עליזה מועלם, עליזה כהן, שרה אליאל, חוה ופרידלנד, שמעון בן רחל, אברהם אדרי, יוסף אליהם, מוסל ונקטן, חסיה ששפט, עשההודן, בריססוף, מביה דיי, מביהסל, אלסטיבל, מרים בתודל, טאהסכ, אליהו שדד ו'ל.

ולע"נ הנספים בשווא ובהם: אלכסנדר שגור, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציעיליה צילה לבית משפחת ציטרון ה"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה